

Spoelepark

VZW

Praatplannota vzw Spoelepark

Lokeren, 5 april 2021

Inleiding :

De vzw Spoelepark apprecieert het voorstel om met een praatplan de participatie verder te zetten. De gemaakte analyse van studiegroep OMGEVING om een “landschapspark” als uitgangspunt te nemen legt een goede basis om de bestemming van ’t gebied als groene long voor Lokeren Zuid duurzaam te bedden. In deze nota zijn de reflecties gebundeld van de vzw Spoelepark op basis van bevindingen van de leden van de vzw, activiteiten op het terrein, gesprekken met passanten en eigen studie en analyse.

1.Grensgebied

Spoelepark wordt op heden als een grensgebied ervaren, niet enkel ruimtelijke maar ook naar bestemmingen. Er ligt kostbare landbouwgrond waar gewassen op geteeld worden door zowel professionele landbouwers als volkstuinders. Daartussen beweegt zich de stedeling die het gebied als binnenweg gebruikt, die er een ommetje maakt, zijn/haar hond uitlaat of er pauzeert tijdens recreatieve activiteiten. Na vier jaar beheer van het gebied van Spoelepark zien we die verwevenheid samen met het open ruimtegevoel als belangrijkste belevingskwaliteit en drager voor een toekomstige duurzame invulling en stellen voor de laag landbouw niet uit het park te weren maar er in te integreren.

2.Huidige gebruikers

VZW Spoelepark stelt voor de landbouwers van het plangebied en aangrenzende percelen te betrekken in de inspraak en het ruimer plan gebied te bekijken. Er beweegt veel in deze sector en ook binnen sommige van deze bedrijven is een generatiewissel op til. Spoelepark kan daarin ook nieuwe kansen bieden voor deze landbouwers met andere teelten, dieren, .. etc . Het behoud van de productieve invulling is niet enkel maatschappelijk uitermate relevant gezien de huidige schaarste aan goed landbouwgronden maar biedt ook grote voordelen voor de stad Lokeren. Professioneel georganiseerde landbouw, groot of klein heeft opbrengsten uit het onderhoud van het landschap waarbij de stad Lokeren zelf een kleiner oppervlakte te onderhouden heeft

Er is een groot potentieel om ook in Lokeren toekomstgerichte landbouw te organiseren en te ondersteunen. Hierbij kan een brede groep aan organisaties te betrokken worden als potentiële afnemers.

Ook de volkstuinten zijn productieve landbouwgronden. Binnen de koepelorganisatie van het werk van den Akker zijn reeds talrijke voorbeelden gerealiseerd. Door de volkstuinten te integreren en meer ruimte te geven kunnen ze evolueren van een soort permanente tijdelijkheid naar een permanent volkstuinpark. De vier functies die de volkstuinten ambiëren (gemeenschapsvormende, culturele, educatieve en een maatschappelijke activeringsfunctie) kunnen zo mee voorwerp worden van de ontwerpopdracht voor Spoelepark.

Als we onze gedachten te vrije loop laten zien we daarbij hetzelfde aantal volkstuinten (of meer) in clusters waarin er telkens enkele samen zitten bvb. De zone van de volkstuinten wordt uitgebreid in het park zodat de hele zone groter wordt, in de aanleg wordt ervoor gewaakt over het semi-privatief karakter, je loopt er niet zomaar door maar je voelt je er te gast bij de volkstuinters.

Er is een gemeenschappelijke ruimte bij de waterpomp. Er kan een luifelstructuur staan, een open plaats waar ook enkele pick-nickbanken staan, aan de rand van de zone. Als 't begint te regenen kan een volkstuint er comfortabel schuilen of bij zonnige dagen onder de parasol even uitblazen. Het kan ook de plek zijn waar kinderen van de school even kunnen zitten en toelichting krijgen. De bredere paden tussen groepjes volkstuinten zijn de tussenzone waar men elkaar kruist, waarin kinderen die meekomen (kan in huidige aanleg niet – je kan er nauwelijks kruisen op een padje) rondlopen zonder dat ze groenten of fruit te beschadigen. Doorheen de jaren ontstaat er een informele vereniging van mensen die elkaar kennen, niet enkel binnen de tuinen maar ook van de buurt die elkaar terug kennen “van ziens” die elkaar de hand opsteken, die al eens toevallig een babbel doen. Integratie in plaats van segregatie.

Door de permanente verankering van de volkstuinten kunnen deze zich integreren in de buurt. De ruimte die ze innemen in het park hoeft de parkbeleving niet in de weg te staan, wel integendeel, de aanwezigheid van vaste gebruikers creëert een soort toezicht of zelfs mentale toe-eigening die de parkzone ten goede kan komen.

2.Paden en trage wegen

Het hoofdpadenstructuur is erg dominant in het plan aanwezig is erg rechtlijnig en doet weinig natuurlijk aan. Deze zet in op buurtverbinding maar verdeelt arbitrair de ruimte. Op 't eerste zicht volledig verhard en circa 3m breed (?) zijn dit wegen van landschapsparken van een ander schaalniveau (cfr nationaal park Hoge Kempen / nationaal park de Hoge Veluwe).

We zien volgende aandachtspunten voor het ontwerpend onderzoek dat volgt op dit praatplan :

-de buurt verbinden hoeft niet recht op recht te zijn, enkele meters meer of minder spelen green rol (er blijft altijd een grote shortcut bestaan) en een andere minder rechtlijnige structuur kan antwoordt bieden op de vragen met betrekking tot landbouw en volkstuinten

-welke snelheid is gewenst op deze paden, rijden hier pedelecs door tegen 40 km/h samen met kleuters naar school fietsen ? Dit lijkt niet gewenst, de verharding en het parcours kunnen deze paden van nature hier minder aantrekkelijk voor maken of aanzetten om snelheid te minderen. Met betrekking tot deze padenstructuur zoals ze bestaat in het Everslaarbos een goede aanzet zijn, of ook de structuur van trage wegen aan Heiende, maar

dan iets bredere paden. Ook de huidige weg in 't verlengde van de Marsstraat kan tot voorbeeld strekken waarbij het evenwicht qua toegankelijkheid voor rolstoelgebruikers onderzocht wordt. (pad in 't verlengde van de Marsstraat is vandaag rolstoel en buggytoegankelijk) .

-de aansluiting naar de Congowegel zijn gewenst om het park ook toegankelijk te maken voor de bewoners van de Lenenstraat en Congostraat en laat ook bewoners van Naastveldstraat en Spoele/Everslaar zich sneller in de parkzone te begeven.

-een groter wandeltracé 'rondom' om zo een grotere wandeling te kunnen maken door de diversiteit aan landschappen die in het park ontworpen wordt.

3 Ontmoeting en buurtverbindende activiteiten.

-de vzw Spoelepark organiseerde enkele malen een buurtverbindende activiteit (waterpistolengevecht na laatste schooldag, een buurtrefdag en dag van de trage weg en verhalen) zowel op de zone achter de parking als in de zone van het tijdelijk bloemenveld waar ook de banken staan op het einde van het pad van de Marsstraat : de zone waar nummer 8 op plan staat. Deze zone heeft belangrijke natuurlijke kwaliteiten om hiervoor in aanmerking te komen, ze is hoger gelegen en geniet van de laagstaande zon in alle seizoenen.

-deze zone heeft voldoende schaal om de functie van pick-nick en speelveld op zich te kunnen nemen en kan overlopen tot in de boomgaard. De inplanting van het speel en pick-nick veld in deze zone van het park kan gecombineerd worden met graszones voor sport en spel voor de school en de buurt.

-op deze plaats zou een robuuste transparante luifelstructuur met zitelementen kunnen staan, ontworpen voor Spoelepark en met zicht op het landschap. Een element dat ook schaduw biedt en waar ook bij een bui droog gezeten kan worden. Het zal de identiteit van Spoelepark en het gebruik van Spoelepark versterken.

4 Biodiversiteit.

Het plan biedt heel wat kansen om de biodiversiteit in het gebied te versterken. In het praatplan kwam dit nog niet uitgebreid aan bod maar we nemen aan dat dit bij de verdere uitwerking naar een voorontwerp geïntegreerd wordt. Zo kan zowel het bos als de elementen voor afbakening van de verschillende delen (met bvb houwallen of kleine landschapselementen) hierop inzetten. Ook binnen een goed bos is biodiversiteit aanwezig. Het grote grasveld zal in de zomer verworden tot een graswoestijn die biodiversiteit niet ondersteunt. In Spoelepark kan toekomstgerichte landbouw daarentegen een geïntegreerd verhaal schrijven in samenhang met het streven naar verhoogde biodiversiteit.

5 Spoelepark binnen zijn planningscontext en omgeving

Het praatplan heeft weinig aansluiting met de omgeving die in een fade-out gehuld wordt. Die rechtstreeks aanpalende omgeving is een 14ha groot woonuitbreidingsgebied waarvan nu een deel als Parkzone ingericht wordt. Op Denkmee Lokeren werd door een eigenaar van gronden al gesuggereerd de open ruimte verder te vrijwaren en een groter gebied te

bekijken. Een grondruil van deze gronden biedt de kans om het gebied niet enkel in beleving maar ook fysiek aan te sluiten op het groter achterliggend gebied waar de parkzone deel van uitmaakt.

6. Ambitie

De inrichting van een strategisch landbouwpark met grote gelaagdheid vanuit zijn functie als grensgebied is een uitstekende gelegenheid om een toonaangevend project te realiseren met voorbeeldfunctie op Vlaams Niveau om Lokeren op de kaart te zetten, het biedt ook kansen om recreatief gebruik aan te moedigen en op termijn de startplaats te zijn van toeristische routes richting Heiende, Overmere en Zele ..

Bijlage :

Praatplanschets

Legende

A : zone 3 op zone 5 betrekken, (zone 3 is een eerder ingesloten ruimte)

B : behoud van een zone voor toekomstgerichte landbouw, pick nick en speelweide kunnen geïntegreerd worden in zone 8

C : volkstuinten verankeren en integreren in het ontwerp van Spoelepark, doorsteek in deze zone naar de Congoweg

D : de buurtmoestuin integreren bij de volkstuinten

E : uitzicht

F : natuurlijke zone met relief en wateropvang (wadi-achtig) met rewilding natuur ipv boomgaard ?

G : beperkte parkeerzone om wegvallen parkeerplaatsen in Marsstraat voor bomen te compenseren in dubbel gebruik met bezoekers parkeren.

Groene arcering : landbouwzone

Groene stippen : indicatieve weergave houtwallen of kleine landschapselementen

Oranje stippen : indicatief tracé wandeling door diversiteit aan biotopen